

«Схвалено»
педагогічною радою
Протокол № 5 від 31.08.2022 р.

«Затверджено»
керівником Буртівської поч.шк.

№ 22 від 31.08.2022р. _____ С.В.Дорошенко

**Освітня програма
Буртівської початкової школи
Шполянської міської ради ОТГ
Черкаської області
на 2022-2023 н.р.**

Вступ

1. Освітня програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (предмети вивчення, дисципліни, індивідуальні завдання, контрольні заходи сплановані і організовані для досягнення результатів навчання (ст. 33 Закону України «Про освіту»)

Мета програми: окреслити рекомендовані підходи до організації освітнім закладом комплексу освітніх компонентів для досягнення обов'язкових результатів навчання.

2. Причини прийняття:

1. Це обов'язковий документ передбачений Законом України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту».

2. Головне призначення закладу освіти – забезпечення якісного освітнього процесу, для цього має бути створена програма, яка визначає призначення, структуру, зміст, технології, кінцеві результати, процедури їх визначення.

3. Зростання значущості процедур атестації та державної акредитації закладу освіти, в ході якої буде встановлюватись виконання вимог державного освітнього Стандарту в частині обов'язкового мінімуму змісту освітніх програм та рівень їх реалізації.

4. Необхідність розвитку форм державно-громадського управління закладом освіти, залучення учнів, батьків до визначення регіонального компоненту, освітня програма є основою діалогу учасників освітнього процесу.

3. Призначення. Освітня програма це документ, що визначає тільки зміст освіти та технології реалізації змісту, тому не дублює Статут, програму розвитку та річний план роботи, не перевантажена теоретичними та дослідницькими матеріалами (вони не можуть бути зрозумілими батьками та учнями).

4. Особливості. Заклад освіти «вільний» лише у визначенні змісту варіативної складової, інваріантна частина – це компетенція органів державної влади.

Освітня програма об'єднає всіх педагогів в питанні «кінцевого продукту» нашої спільної діяльності, що виражається у розробці «моделі» випускника дошкільного підрозділу, початкової, основної і старшої школи.

5. Очікування.

Освітня програма допоможе педагогічному колективу:

- глибше зрозуміти специфіку і призначення закладу освіти, виявити й обґрунтувати особливості організації освітнього процесу в цілому;
- визначити зміст освіти з урахуванням побажань громади;
- закласти основу для формування навчальних планів на довгостроковий період;
- забезпечити принцип наступності;
- вибирати адекватні форми контролю реалізації освітніх цілей з боку адміністрації;
- захистити учнів від необґрунтованої зміни програм, підручників.

6. Структура програми:

1. Вступ

2. Опис освітніх програм:

2.1.1- 4класів

2.2. Дошкільний підрозділ

2.4. Освітня програма наскрізного виховання засобами виховної та позакласної роботи

3. Робочий навчальний план
4. Програмно-методичне забезпечення освітніх програм
  - 4.1. Перелік програм
  - 4.2. Перелік підручників
5. Вимірники реалізації освітньої програми.

7. Нормативна база.

Освітня програма Буртівської початкової школи розроблена на виконання Державного стандарту

1-4 класів – затверджено Постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018 року

Дошкільний підрозділ – Базовий компонент дошкільної освіти, затверджений наказом МОН України № 33 від 12.01.2021 р.

МОН України затвердило Типові освітні програми:

1-4класи – Наказ МОН № 1272 від 08.10.2019 року

Навчальні програми, що діють у 2022-2023н.р. затверджено:

1-4класи – Наказ МОН № 1273 від 08.10.2019 року

Дошкільний підрозділ – наказ МОН України № 446 від 20.04.2015 р. «Про затвердження гранично-допустимого навантаження на дитину у ДНЗ»

8. Цикли освітнього процесу:

-адаптивно-ігровий початкової школи – 1-2 класи;

-основний початкової школи – 3-4 класи.

Навчальний рік розпочинається 1 вересня, закінчується не пізніше 1 липня.

Тривалість навчального року

1-4 класи – не менше 175 днів.

Структуру навчального року, тижня, дня, занять, відпочинку, форми організації освітнього процесу визначаються педрадою в межах освітньої програми.

Тривалість уроків:

1 клас – 35 хвилин

2-4 класи – 40 хвилин

Тривалість канікул – не менше 30 календарних днів

9. Результати навчання – знання, вміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особливі якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити, виміряти, та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів;

Ключові компетентності учнів початкової школи;

Наскрізні вміння і навички учнів початкової школи;

Компетентності дошкільника за 7 змістовими лініями;

Вимоги програм;

Сформована мотивація до навчання.

10. Все це формується в результаті **освітнього процесу** – системи науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей (детально описується в річному плані роботи)

11. Освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній або неформальній освіті.

Вчитель, вихователь, суб'єкт освітньої діяльності.

Вільний у виборі програм, підручників, технологій, при цьому керується нормативною базою держави та локальними актами.

Відповідає за результати передбачені Стандартом і програмами, орієнтуючись на місію, завдання закладу освіти.

12. Керівник закладу освіти (вихователь Буртівської початкової школи) відповідає за розробку освітньої програми, її виконання та кінцевий результат, постійно здійснює моніторинг, рефлексію, корекцію.

Розділ II. Опис освітніх програм

Початкова школа. I ступінь. 1-2 клас (I цикл навчання).

II ступінь. 3-4 клас (II цикл навчання)

I. Загальні положення освітньої програми Буртівської початкової школи для 1-4 класів 2022-2023 н.р.

Педагогічною затверджено освітню програму, розроблену під керівництвом Шияна Р.Б.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Типову освітню програму для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати **внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Освітні програми можуть мати корекційно-розвивальний складник для осіб з особливими освітніми потребами. Для дітей з особливими потребами тривалість здобуття початкової освіти може бути подовжена.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і само оцінювання, що сприяє вихованню

відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному оцінюванню, а у 3-4 класах- вербальному або рівневому за вибором закладу освіти на підставі рішення його педагогічної ради.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

В 1-4 класах ведеться Свідоцтво досягнень учня.

Шияна Р.Б.
(наказ МОН України № 1272 від 08.10.2019 р.)

Навчальні предмети	Кількість годин		
	на тиждень у класах		
	1	2	Разом
Українська мова	5	5	10
Англійська мова	2	3	5
Математика	3	3	6
Я досліджую світ	7	8	15
Мистецтво	2	2	4
Фізична культура	3	3	6
Усього	20+3	21+3	40+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	42
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25	48

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Типовий навчальний план
початкової школи з українською мовою навчання 3-4 кл. за програмою
Шияна Р.Б.
(наказ МОН України № 1273 від 08.10.2019 р.)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
			3	4	Разом
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова		5	5	10
	Англ. мова		3	3	6
Математика	Математика		4	4	8
Суспільствознавство	Я досліджую світ		7	7	14
Мистецтво	Мистецтво*/музичне мистецтво, образотворче мистецтво		2	2	4
	Інформатика		1	1	2
	Фізична культура**		3	3	6
Усього			22+3	22+3	44+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			2	2	4
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня			23	23	46
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)			26	26	52

* Заклад загальної середньої освіти може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

На основі цього плану Буртівська початкова школа складає робочий навчальний план на навчальний рік.

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти І ступеня
(затверджені наказом МОН від 29.05.2015 № 584)**

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
2.	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класів
3.	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класи
4.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
5.	Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
6.	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
7.	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
8.	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
9.	Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
10.	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
11.	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи

«Схвалено»
педагогічною радою
Протокол № ___ від ____. ____.2022р.

«Затверджено»
Керівник
Буртівської поч.школи
_____ С.В.Дорошенко
№ _____ від ____. ____.2022р.

Навчальний план
1 класу Буртівської початкової школи на 2022-2023 н.р.
(наказ МОН України № 1272 від 08.10.2019 р.)

Навчальні предмети		
Українська мова	5	5
Англійська мова	2	2
Математика	3	3
Я досліджую світ	7	7
Мистецтво	2	2
Фізична культура	1	1
Усього	20	20
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	5	5
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	20	20

Керівник :   С.В.Дорошенко

«Схвалено»
педагогічною радою
Протокол №__ від __. __.2022р.

«Затверджено»
керівником
Буртівської поч.школи
С.В.Дорошенко
№__ від __. __.2022р.

Навчальний план
Буртівської початкової школи на 2022-2023 н.р.
Таблиця розподілу навчального часу для початкової школи: 3 клас
(наказ МОН України від 08.10.2019 року № 1272)

Освітні галузі	Предмети		
		3	Разом
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	5	5
	Англ. мова	2	2
Математика	Математика	4	4
Суспільствознавство	Я досліджую світ	5	5
Мистецтво	Мистецтво*/музичне мистецтво, образотворче мистецтво	1	1
		1	1
	Інформатика	1	1
	Фізична культура**	1	1
Усього		20	20
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-	-
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		5	5
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		20	20

Керівник :

С.В.Дорошенко

На виконання Освітньої програми Буртівської початкової школи схваленої педагогічною радою і затвердженої наказом керівника Буртівської початкової школи, розміщеної на веб-сайті школи, складається навчальний план, обов'язковими компонентами якого є:

- Загальна таблиця використання годин по класах і вказано кількість учнів по класах
- Розподіл годин варіативного складника з вказаними програмами
- Модулі фізичної культури та технологій
- Розподіл годин гурткової роботи з вказаними програмами
- Графік вивчення предметів по семестрах при 0,5 або 1 год. Тижневого навантаження

Відповідно до навчального плану здійснюється попередня комплектація (червень) та складається тарифікація (кінець серпня до 05 вересня), що схвалюється Радою трудового колективу, затверджується керівником закладу.